

“ISABEAU”

‘Ο καλλιτεχνικός κόσμος τῆς ‘Ιταλίας μετ’ ἄκρου ἐνδιαφέροντος ἐδέχθη τὰς ἐξῆς λεπτομερείας διὰ τὸ νέον ἔργον τοῦ Mascagni. Φαίνεται ὅτι ἡ «Isabeau» πρόκειται νὰ σημειώσῃ νέον σταθμὸν ἐπιτυχίας δόξης καὶ... πλούτου διὰ τὸν εὐτυχῆ συνθέτην τῆς Cavalleria Rusticana.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τῆς «Isabeau» ἐλήφθη ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ ποιητοῦ Tennyson, περιγράφοντος εἰς μαγευτικώτατον ἔργον τὸν θρόνον τῆς Λαίδης Γκοδίβα, ἐξαναγκασθείσης χάριν τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὑποφέροντος ἐκ πείνης, νὰ περιέλθῃ

γυμνὴ τοὺς δρόμους τοῦ Coventry καὶ δι’ ἑφίππου. Ὁ Mascagni καθὼς καὶ ὁ λιμπρεττίστας του, ὁ μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδος τοῦ Luigi Illica εὗρον μεγάλην πηγὴν ἐμπνεύσεως εἰς τὴν παράδοσιν αὐτὴν τῆς Λαίδης Γκοδίβα, ἥτις ζῶσα κατὰ τοὺς ἀγρίους καιροὺς τῶν βρεττανικῶν ἐχθροτήτων καὶ ἐκδικήσεων, ἀγνὴ αὕτη καὶ σεμνὴ, ἀπετέλει τὴν εἰκόνα ρόδου παραπληθέντος ἐν μέσῳ ἀκανθῶν αἰχμηροτάτων καὶ δηλητηριωδῶν.

Ἀλλ’ ἐὰν εἰς τὰς γενικὰς γραμμὰς τῆς ὑποθέσεως ὁ μῦθος τοῦ Tennyson παραμῆνῃ, εἰς τὸ λιμπρεττο τοῦ ὁμοῦ ὁ Illica εἰσάγει πλείστας καὶ ριζικὰς μεταβολάς. Οὕτω π. χ. ἡ μορφή τῆς Λαίδης Γκοδίβα ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς «Isabeau», ἀγνῆς παρθένου καὶ ὡραιότητος, τὸ πρόσωπον τοῦ σκληροῦ ἄρχοντος Λεοφρίκου ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ραϊμόνδου, ἄρχοντος φροντίζοντος διὰ τὴν εὐμερίαν τοῦ λαοῦ του, καὶ τέλος τὸ πρόσωπον τοῦ ἀπίστου αὐλικοῦ Τόμ ἀντικαθιστᾷ νεαρὸς βοσκὸς, ὡραίος, τολμηρὸς, δυνατὸς, περιφρονητῆς τῆς ζωῆς.

Τέλος ἐὰν ἡ Λαίδη Γκοδίβα ὑποχρεοῦται νὰ διέλθῃ γυμνὴ καὶ ἐφίππος ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ Coventry ἵνα σώσῃ τὸν πεινῶντα λαόν, δὲν εἶνε ὁμοῦς ὁ αὐτὸς λόγος, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει εἰς τὴν Isabeau τὴν παράδοξον καὶ σκληρὰν αὐτὴν τιμωρίαν...

Εἶνε οἱ μεγάλοι τιτλοῦχοι τῆς Αὐλῆς τοῦ πατρὸς της, οἱ ὁποῖοι φοβούμενοι μήπως ἴδωσι καταστρεφόμενὴν καὶ ἐκλείπουσαν τὴν βασιλεύουσαν Δυναστείαν, πείθουσι τὸν βασιλέα Ραϊμόνδον νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν μόνην του θυγατέρα, τὴν καλὴν καὶ γλυκυτάτην Isabeau, μετὰ τὰ ὡραῖα καὶ λάμποντα μάτια. Καὶ ἡ Isabeau, ἡ ὁποία κατὰ βᾶθος θέλει νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀγνό-

τητά της, ὑπακούει εἰς τὴν πατρικὴν θέλησιν, δηλοῖ ὁμοῦς, ὅτι οὔτε τὰ πλούτη, οὔτε ἡ δόξα, οὔτε ἡ ἰσχὺς, οὔτε ἡ εὐγενὴς καταγωγή θὰ καθορίσουν τὸν μέλλοντα σύζυγόν της, ἀλλὰ μόνον ὁ ἔξως θὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τύχης της. Καὶ ἐπειδὴ ὑπ’ αὐτὸν τὸν ὄρον ὁ πατὴρ της δέχεται, ἀρχίζει ἡ πρὸ αὐτῶν παρέλασις ὄλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τρέφουσι τὴν ἐλπίδα νὰ τύχῃσι τῆς ἐκλογῆς τῆς Isabeau.

Ἀπὸ μίαν βεράντα τοῦ βασιλικοῦ ἀνακτόρου, ὑψομένου ἐν τῇ πλατείᾳ ἥτις τὴν στιγμὴν ἐκείνην βρῆται λαοῦ, ὁ βασιλεὺς Ραϊμόνδος, ἡ Isabeau καὶ ἡ ἀκολουθία των παρίστανται εἰς τὴν παρέλασιν τῶν ὑποψηφίων γαμβρῶν. Περίφοβος, ἀνήσυχος, μαγευθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν ὀφθαλμῶν τῆς κόρης, εἶνε ἀναμειγμένος εἰς τὸ πλῆθος ὁ Φόλκος, νεαρὸς ποιμὴν, ἐλθὼν ἐκ τοῦ μικροῦ τόπου του μετὰ τῆς μητρὸς του ἵνα κομίσῃ εἰς τὴν Isabeau περισσεύρας τινας ὡς δῶρον.

Μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστραμμένους πρὸς τὴν νεάνίδα ὁ Φόλκος ἀναμένει τρέμων τὴν ἀπάντησιν. Ἦν θὰ δώσῃ αὐτῇ εἰς τοὺς ὑποψηφίους. Ἄλλος ἐξ αὐτῶν ἐξαίρει τὴν δόξαν τῶν προγόνων του, ἄλλος ἀμύθητα πλούτη, ἄλλος τὴν ἀνδρείαν του, ἄλλος τὸ πνεῦμά του, ἄλλ’ ἡ Isabeau εἰς ὅλους ἀπαντᾷ, ὅτι οὔτε ἡ εὐγενὴς καταγωγή, οὔτε ὁ πλοῦτος, οὔτε ἡ ἀνδρεία, οὔτε τὸ πνεῦμα ἀποτελοῦσι τὸν ἔρωτα. Καὶ τότε ὁλόκληρον τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν μνηστέρων, ἀπογοητευμένον, ἐξανίσταται κατὰ τῆς ἀδίκου ἀρνήσεως τῆς Βασιλοπούδος. Καὶ αὐτὸς ὁ λαὸς ἀκόμη παρὰ τὴν ἀγάλην του πρὸς τὴν Isabeau καὶ τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ τὴν ἴδῃ εὐτυχῇ σύζυγον, ὑποδέχεται τὴν ἀπάντησίν της μετὰ ψιθύρους δυσμερεσσίας.

Ὁ βασιλεὺς Ραϊμόνδος ὀργίζεται τότε καὶ βλέπων ὅτι ἡ θέλησίς του κατεπατήθη ὑπὸ τῆς θελήσεως τῆς θυγατρὸς του, ἀποφασίζει νὰ τὴν τιμωρήσῃ, προσβάλλων αὐτὴν εἰς ὅ, τι προσφιλέστερον : εἰς τὴν ἀγνότητά της. Καὶ καταδικάζει τὴν κόρην του νὰ παρελθῇ ἐν πληρεῖ μεσημβρίᾳ γυμνὴ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ἐπὶ λευκοῦ ἵππου. Ριγοὶ τὸ πλῆθος διὰ τὴν ἀπρόοπτον καὶ βαρεῖαν ἀπόφασιν, ἀλλ’ ἡ Isabeau δὲν ἀντιλέγει καὶ ἀπαντᾷ ἀπλῶς εἰς τὸν Βασιλέα πατέρα της : «Γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου» Ὁ Φόλκος καὶ οὗτος ἐξανίσταται. Αἰσθάνεται ἤδη ὅτι ἡ τύχη του ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ὡραίαν κόρην!

Ἀλλ’ ὁ λαὸς εἶνε γενναῖος. Καὶ ἂν δὲν ἔχῃ τὴν δύναμιν ν’ ἀντιστῇ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Βασιλέως, προσπαθεῖ νὰ μετριάσῃ τὴν ποινὴν τῆς κόρης του. Ἡ Isabeau θὰ παρελθῇ διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ἀφοῦ τοιαύτη εἶνε ἡ θέλησις τοῦ βασιλέως Ραϊμόνδου, ἀλλ’ αἱ ὁδοὶ της θὰ εἶνε ἐρημιοὶ καὶ αἱ θύραι καὶ τὰ παραθύρα ἐρημικῶς κεκλεισμένα. Οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ἀνθρώπινος μέλλει νὰ ἴδῃ τὴν γυμνότητα τῆς νεάνιδος. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὸν παράσπονδον τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Τὸν περιμένει ὁ διὰ πυρὸς θάνατος. Καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν ταύτην σκητὴν πίπτει ἡ αὐλαία,

Ἡ δευτέρα πράξις εἶνε μικρῶς διαρκείας 20 λεπτῶν τῆς ὥρας. Ἀλλ' ἡ πράξις αὕτη εἶνε ἡ μᾶλλον ἀπασχολήσασα καὶ τὸν συνθέτην καὶ τὸν λιμπρετίσταν.

Εἰς μίαν συνέντευξίν του, ἐσχάτως δοθεῖσαν, ὁ Mascagni ἐξήγησεν εἰς τί συνίσταντο αἱ δυσκολίαι τῆς δευτέρας πράξεως, καθόσον κατὰ ταύτην ἡ Isabeau ὀφείλει νὰ παρελάσῃ ἔφιππος τὴν πόλιν, ἔνεκα τῶν ὁρῶν τοὺς ὁποίους κατόπιν τῆς σκηνῆς τῆς πρώτης πράξεως τῇ ἐπιβάλλει ὁ πατήρ της· ἡ νὰ παρελάσῃ γυμνὴ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἢ νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ ὅποιον ἤθελε τῆς ὑποδείξει ὁ πατήρ της.

Ἀλλὰ προτιμῶσα τὸ πρῶτον, ἐμφανίζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡ Isabeau κεκαλυμμένη διὰ μαύρου πέπλου, προφυλάσσοντος αὐτὴν ἀπὸ τὰ βλέμματα τοῦ ὄχλου, καὶ ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ θαυμασίαν ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ξανθὰ μαλλιά της, ἑτοιμος ἦδη νὰ ἱππεύσῃ. Καὶ ἀρχίζει ὁ καλπασμός, ἐνῶ ὁ Φόλκος συγκεκνημένος καὶ μαγευμένος, τῆς ῥίπτει ἀπὸ ἱψηλόν τι παράθυρον ἀφρονίαν ἀνθέων, ἵνα τὴν κρύψῃ τρόπον τινὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του.

Εἰς τὴν τρίτην πράξιν ὁ ἐπίλογος τοῦ ἔργου εἶνε ὑπεράγαν τραγικός. Ὁ Φόλκος, παρὰσπονδος ἀπέναντι τῆς λαϊκῆς ἀποφάσεως, μολοντόν καταδικασθεὶς εἰς τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, εἶνε ευτυχής, ἀδιαφορεῖ δὲ διὰ τὸν θάνατόν του, ἀφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπὸ λαυσαν τὴν ὑπερτάτην τῶν ἀπολαύσεων. Ἀλλ' ἡ Isabeau

συγκινεῖται καὶ θέλει νὰ τὸν σώσῃ τὸν Φόλκον, καὶ διὰ νὰ τὸν σώσῃ ἐκλέγει αὐτὸν ὡς σύζυγον. Ἀλλ' ὁ Φόλκος προτιμᾷ τὸν θάνατον, ἀντὶ τῆς δι' οὗτον προσφερομένης σωτηρίας. Ἡ Βασιλόπαις ὁμοῦς ἀγαπᾷ ἤδη τὸν νεαρὸν βοσκόν.

Οἱ αὐτικοὶ τότε, φθινοῦντες τὴν καλὴν τύχην, ἡτις ἐπιφυλάσσεται εἰς τὸν Φόλκον, τὸν ἐγκαταλείπουν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ, ὅστις, ἀγνοῶν τὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτα τῆς Isabeau, ῥίπτει τὸν νεαρὸν ποιμένα εἰς τὸ πῦρ πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ἀποφάσεώς του. Καὶ ὅταν ἡ Isabeau καταφθάνουσα ἀντιλαμβάνεται τὸ γεγονός, ἐν μιᾷ στιγμῇ ἔρωτος καὶ ἀπελπισίας, ῥίπτεται καὶ αὕτη εἰς τὴν πυρὰν, ἐνοῦσα τὴν τύχην της μὲ τὴν τύχην τοῦ ἐκλεκτοῦ της.

Αὕτη εἶνε ἡ ὑπόθεσις. Περὶ τῆς μουσικῆς ἐλάχιστα ἐγνώσθησαν. Ἡ πρώτη παράστασις θὰ δοθῇ περὶ τὰ μέσα τοῦ Νοεμβρίου ἐν Ν. Ὑόρκῃ, εἰς τὸ Μετροπόλιταν.

Λέγεται ὅτι ἡ μουσικὴ, ἡ ὁποία συνοδεύει τὴν ἔφιππον παρέλασιν τῆς Isabeau ἀνὰ τὰς ἐρήμους ὁδοὺς, εἶνε μία ἐπιτυχεστάτη συνεργασία τέχνης καὶ ἐμπνεύσεως. Ἐπίσης ᾠδὴ τις τοῦ Folco, ἡ «ᾠδὴ τοῦ ἱέρακος», θεωρεῖται ὡς μοναδική. Τέλος ἡ ἔρωτικὴ δυωδία μεταξὺ Isabeau καὶ Φόλκου εἶνε τὸ σύνολον ὧλων ἐκείνων τῶν στοιχείων τῶν ἀποτελούντων θαυμασίον συνδυασμὸν μελαγχολίας, πάθους καὶ ἔρωτος.

M.

ΕΞΩΤΙΚΗ ΕΛΕΓΕΙΑ

—ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΟ ΓΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥΣ ΠΑΡΘΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΗΩΝ—
ΤΡΑΓΟΥΔΙΕΤΑΙ ΑΠΟ ΜΥΡΟΛΟΓΙΣΤΡΕΣ ΣΤΑ ΞΕΝΥΧΤΙΑ ΑΠΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ

Ὁ κορυφαῖος

...Τὰ χεῖλῃ μου καίγονται καὶ λυώνουνε... Πῶς νὰ τραγουδήσω τὸ θ' ἄνωτο τῆς Γλυκόξανθης ποῦναι τώρα ἀνταμωμένη μὲ τοὺς ἡλιανθοὺς τῶν Ἠλυσίων;...

Ἡμιχόριο α'

...Ἀκόμα τὴν κλοῖνε οἱ γλαυκὲς στὰ ψηλὰ κυπαρίσσια κι' οἱ κύκνοι μέσα σὺς ξαφειρένιες λίμνες τῶν Νυμφῶν...

Ἡμιχόριο β'

...Τὰ γέραστα τὰστέρια πενθοῦνε στοὺς θόλους καὶ τὸ φεγγάρι κίτρινο, καθὼς σήμερα ξεθαμμένο κρανίον, τὴν κλαίει.

Ὁ κορυφαῖος

...Εἶχεν ἡ Γλυκόξανθη πλοκάμους καθὼς τὸ λυχνὸ χρυσάφι τῶν μύχιων τῆς γῆς καὶ τὸ κορμὶ της ἀγγελίσιας σμίλες τὸ λαξέφανε... Τὰ στήθη της ὁμοιάζαν ὡς καρποὶ καλοκαιρινοὶ ἄκοποι καὶ τὰ χέρια της ῥοδόφυλλα καὶ κερί καὶ χιόνι ἐπλάσανε... Τὰ μάτια της εἶχαν τὸ χρῶμα μιᾶς δύσης ὕστερα ἀπὸ θύελλα καὶ τὸ μέτωπό της τὴ γαληναίαν ὄψιν ἀκυμάντου ὠκεανοῦ...

Ὁ χορὸς

...Τὴ γαληναίαν ὄψιν ὠκεανοῦ ποὺ κοιμᾶται καὶ ὀνειρεύεται τρικυμίες...

Ὁ κορυφαῖος

...Καὶ κάποιος κιθαριστὴς, ποὺ γιὰ μόνον ντῦμα τοῦ φτωχοῦ κορμιοῦ του εἶχε μιὰ πορφύρα, τὰ πορφυρὰ της τὰ χεῖλῃ ἀγάπησε καὶ τὸ νέκταρ τῶν πηγῶν τας τὸ θερμὸ ἐπόθησε νὰ ῥουφήσῃ... Κι' ἐπόθησε τοὺς

κρίνους τῶν στηθειῶν της νὰ δρέψῃ καὶ τῶν πλοκάμων της νὰ χρυσάφει νὰ χαρεῖ...

Ἡμιχόριο α'

...Καὶ τῶν πλοκάμων της νὰ χαρεῖ τὰ ὠραῖα χρυσάφια...

Ὁ κορυφαῖος

...Νύχτα καὶ μέρα, μέρα καὶ νύχτα τὴν ξελογιάζει μὲ τάρμονίσματα τῆς κιθάρας του, μὲ τῆς κιθάρας του τὰ πονεμένα τάρμονίσματα, ποὺ ξεχνεῖ ὀρμητικὰ καὶ θλιμμένα... Καὶ νύχτα μέρα κυπαίνει ἀνέλιπδος τὰ στήθεια του κι' οἱ βόγγοι, τὸν βγαίνει, καθὼς οἱ βόγγοι τοῦ μπρούτζου, ποὺ δέρνει τοῦ ἰδρωμένου γύφτου τὸ σφυρί...

Ἡμιχόριο β'

...Καθὼς τοῦ μπρούτζου οἱ βόγγοι, ποὺ δέρνει τοῦ ἰδρωμένου γύφτου τὸ σφυρί...

Ὁ κορυφαῖος

...Καὶ μιὰ νύχτα ποὺ ἀργοδιάβαινε μὲς σὲ ἀστραπὲς καὶ βροντὲς καὶ μιὰ νύχτα ποὺ δερνόντανε ἀπὸ τὴ βοῇ τῶν λυσσασμένων στοιχείων, ἐγκρεμίστηκεν ὁ πύργος τῆς Γλυκόξανθης καὶ τὰ κρουστάλλια του τρίψαλα γείνανε κι' ἔρρεψαν γύρω σωριασμένα... Καὶ ἀκοούστηκε τὴ νύχτα ἀνακατεμένο μαζί μὲ τίς κραυγὰς τῶν ἀστροπελεκίων καὶ τοῦ κρουσταλλόχτιστου πύργου τὸ γκρέμισμα...

Ὁ χορὸς

...Κι' ἦταν ὁ ἀχὸς τοῦ βαρὺς, καθὼς τοῦ γκρεμίσματος βράχων ἀπάνου σὲ ἀσάλευτες χαράδρες...